

Nummer 9.3
SEPTEMBER 2009

NIEUWSBRIEF

Platform Vredescultuur

voor een Cultuur
van Vrede en Geweldloosheid

Beste Lezer,

Vrede willen we allemaal, maar dat we alleen echte vrede kunnen bereiken via de weg van geweldloosheid is een boodschap die nog lang niet ver genoeg is doorgedrongen. Het Platform Vredescultuur probeert die boodschap te verspreiden door educatie, politieke lobby en het overige werk van de lidorganisaties. In deze Nieuwsbrief vindt u weer veel informatie over de activiteiten in het kader van een vredescultuur. Ook zelf kunt u hieraan meewerken; er worden in deze vier pagina's verschillende suggesties gedaan. Eens gaat het lukken.

*Vrede en alle goeds,
Janne Poort – van Eeden.*

Een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid

door Evert Huisman

Lange termijn.

Een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid – waar we naar streven – is eerst op lange termijn te realiseren. In het ene land zal dat sneller gaan dan in het andere land. Maar een aantal generaties zal het duren voor deze is gerealiseerd. En dan nog is geweld niet geheel weg te denken. Geweld zal er altijd zijn, zij het in veel mindere mate dan nu.

Een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid is een cultuur die echte vrede kent doordat mensen hun conflicten met geweldloze kracht oplossen. In zo'n Cultuur van Vrede en Geweldloosheid hebben de mensen al van kinds af aan geleerd wat geweldloze kracht is.

Vrede is een algemeen begrip. Politici en militairen spreken ook over vrede, maar ze bedoelen dan een situatie waarin er geen oorlog is. Wij, die streven naar een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid, bedoelen een geheel andere vrede, een vredevolle cultuur, een cultuur waarin ook de levensstijl geweldloos is. Gandhi, de grondlegger van de geweldloosheid als politiek middel, zei: "Je kunt pas geweldloos zijn en blijven als je ook een geweldloze levensstijl voert. Je bent dan principieel geweldloos".

Een vredescultuur vestigen betekent dat ieder geweldloze kracht gaat ontwikkelen en een geweldloze levensstijl gaat voeren. Dat is niet niks. Want een levensstijl veranderen doe je niet zomaar even. De mens is geëvolueerd uit het dierenrijk dat gewelddadig is. De meeste mensen zijn van nature nog steeds gewelddadig. Naarmate de evolutie verder plaats vindt, lijkt de geest van de mens het te gaan winnen van de natuur in hem. De menselijke geest beïnvloedt de evolutie, zodat we moeten kiezen uit morele zaken. Dat doen we te weinig en dat duurt ook lang. Daarom duurt het ontstaan van een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid langer dan we denken en willen.

Korte termijn.

Zonder geweld kan twee dingen betekenen. In de eerste plaats *zonder geweld om tactische redenen* en in de tweede plaats: *met geweldloze kracht*. Dat laatste bedoelen wij als we spreken over een vredescultuur. De evolutie van een Cultuur van Geweld naar een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid loopt op de korte termijn via het oplossen van conflicten zonder geweld om tactische redenen. De huidige cultuur wordt gekenmerkt door geweld, omdat de mensen nog steeds geloven dat geweld een oplossing kan brengen voor hun conflicten. Zo worden militairen in Afghanistan en elders ingezet in plaats van opgeleide vredeswerkers. Daarom mogen we nu al blij zijn als mensen hun conflicten zonder geweld om tactische redenen trachten op te lossen. Dat is al een hele verbetering. Maar dan zitten we nog lang niet in een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid. Immers conflicten oplossen zonder geweld om tactische redenen is nog lang niet bewust kiezen voor geweldloze kracht.

Dat we leven in een cultuur van geweld komt ook, omdat wij er een levensstijl op na houden waarbij bijvoorbeeld de meeste mensen dieren beschouwen als dingen die er zijn voor de mens, waarin we de natuur uitbuiten en de aarde uitputten. Een geweldloze levensstijl, gebaseerd op geweldloze kracht, is gericht op ecologisch leven en consumeren en op een rechtvaardige verdeling van de welvaart.

Dat mensen evolueren naar geweldloze kracht via de methode zonder geweld om tactische redenen, is begrijpelijk. Dat er tegenwoordig veranderingen in de politiek te zien zijn, is niet voor iedereen duidelijk. Maar ze vinden wel plaats. Het gaat langzaam maar het gaat. Er gaan bijvoor-

De Campagne Beter Geweldloos van het Platform Vredescultuur krijgt een vervolg. Het boekje en de stickers zijn herdrukt. Lidorganisaties van het Platform gaan op zoveel mogelijk plaatsen het begrip geweldloosheid verspreiden, door middel van kleine acties van maximaal een kwartier met een fakkel van de geweldloosheid en een kort verhaal, gedicht of verklaring. Organiseert u zelf een vredesactie of een bijeenkomst? Nodig dan het Platform Vredescultuur uit voor een flitsende inhoudelijke bijdrage. Boekjes zijn verkrijgbaar à 3 euro.

beeld steeds meer stemmen op om de opbouw van een land te realiseren anders dan met militairen. Zo zijn er wijzigingen in de nationale en internationale politiek. Het gaat langzaam, het is een evolutie.

worden. Meer mensen krijgen dan hun woede en haat beter onder controle. Dat kan, omdat ze dat willen, omdat ze zich daarvan bewust zijn en daarvan een gewoonte maken. Hun levensstijl verandert eveneens.

Middellange termijn.

Lijkt het op korte termijn niet veiliger te worden, op de middellange termijn is dat soms wel het geval. Er zullen dan meer mensen de weg zonder geweld om tactische redenen kiezen. En meer mensen zullen de weg van de geweldloze kracht kiezen. Het zal waarschijnlijk nog geen meerderheid van de bevolking zijn, maar wel een grotere minderheid. De veiligheid zal dan toenemen omdat er overheden ontstaan die ook zonder geweld om tactische redenen gaan opereren. Er zullen scholen worden gesubsidieerd die de kinderen de theorie en de praktijk van geweldloze conflictoplossing leren. Er zullen vredeswerkers opgeleid

Conclusie.

Geweldloze Kracht en een geweldloze levensstijl zijn een kwestie van evolutie van de menselijke geest. De huidige voorstanders van een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid zouden zich daarom kunnen richten op een andere levensstijl, op een opleiding op scholen en op het verkrijgen van opgeleide vredeswerkers. Naarmate er meer mensen geloven in geweldloze kracht en er meer opgeleide vredeswerkers zich aandienen, zal men minder vertrouwen op militaire macht en geweld en meer op de geweldloze kracht waar een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid op berust.

Van de Lidorganisaties

Seeds of Change in Rotterdam

Jan Pronk opent tweede Seeds of Change Festival.

Op zondag 27 september om 13.00 uur, opent Jan Pronk, voorzitter van het IKV en voormalig vertegenwoordiger van de VN, het tweede Seeds of Change Festival te Rotterdam. Met dit jaarlijks terugkerende festival wordt d.m.v. culturele activiteiten op een

prikkelende manier aandacht gevraagd voor de vier uitgangspunten van het "Earth Charter". Dit wereldwijd onderschreven "Handvest van de Aarde" biedt een leidraad om het streven naar een duurzame en leefbare wereld om te zetten in beleid en dagelijkse praktijk.

Dit tweede Seeds of Change Festival wordt georganiseerd door de stichting Huis van Erasmus in samenwerking met IKV Pax Christi en heeft dit jaar als motto: "Naar een nieuw klimaat van vrede". Met dit (gratis) festival wordt de jaarlijkse Internationale Vredesweek afgesloten. Het festival heeft een parallelle programmering en richt zich op jong en oud. De diverse programmaonderdelen appelleren op een heldere en ontspannen wijze aan het belang van een vreedzame en duurzame samenleving. Er is een muziekprogramma, een debat, een theaterstuk, een kinderprogramma en presentaties van een jongerenproject en het Toolbox-project. Het festival wordt afgesloten met een uniek Straattafeldiner. Voor het volledige programma en achtergrondinformatie: www.seedsofchangefestival.nl

Landelijke Dag Vrouwen voor Vrede

Op 21 november heeft Vrouwen voor Vrede (www.vrouwenvoorvrede.nl) de jaarlijkse landelijke dag. De dag zal in het teken staan van de viering van het 30-jarig bestaan van Vrouwen voor Vrede. Het onderwerp van de ochtend zal zijn: 'kernwapens de wereld uit', besproken via een paneldiscussie met deskundige vrouwen. 30 Jaar geleden is Vrouwen voor Vrede ontstaan vanuit de acties die er toen waren tegen de kruisraketten. Vandaar dat Vrouwen voor Vrede dit onderwerp nu zeer gepast vindt. Ook al omdat het verdrag over vermindering van kernwapens aan verlenging toe is en president Obama gezegd heeft zich hiervoor ook te gaan inspannen. Het is van belang dat er hiervoor een groot draagvlak zal zijn. Dit thema zal het aankomende jaar 2010 een leidend element zijn in ons werk. Het is de bedoeling om op de ochtend van de landelijke dag de betrokkenheid van de aanwezigen bij dit onderwerp te vergroten en hen te inspireren om activi-

teiten te ondernemen op plaatselijk niveau. Verder zal er die dag de Vredesvrouw van het Jaar gekozen worden, de prijsuitreiking plaatsvinden van de actie 'Verbeeld de Toekomst' en optredens van de Raging Grannies.

Herdenking Hiroshima en Nagasaki.

Op 6 augustus werd in Amsterdam het werpen van de atoombommen op Hiroshima (6 aug.1945) en Nagasaki (9 aug.) herdacht. Zeven vrouwen en mannen lagen op de grond gekleed in een witte plastic overalls, waarop de namen Hiroshima en Nagasaki geschreven stonden. Met witte maskers, de doden voorstellend, zeer indrukwekkend. Zeven personen hielden allen een verhaal van zo'n drie tot vijf minuten en het geheel werd afgesloten met een ceremonie met een kaars, die van hand tot hand ging en waarbij ieder bij haar/zijn eigen gedachten stil kon staan. Er liepen mensen op de Dam, maar velen begrepen het Nederlands niet. De organisatie "de Gemeenschap, voor actieve geweldloosheid" had deze bijeenkomst georganiseerd. Op zaterdag 8 augustus hield Vrouwen voor Vrede haar jaarlijkse handtekeningen actie op de Antoniesluis, ook in Amsterdam. Er zijn veel handtekeningen verzameld. In de kraampjes was heel wat informatie over de gruweldaden te zien.

Voor meer informatie over het protestkoor van Vrouwen voor Vrede en de WILPF, kijk op www.raginggrannies.nl

De Raging Grannies zongen tijdens de Nagasakiherdenking op 8 augustus in Amsterdam.

UNOY Training Vredesopbouw in de Praktijk

Een dynamische groep jongeren van heel verschillende achtergronden nam deel aan de training van UNOY over Building Peace in Practice. Het thema was 'de multiculturele aspecten van vredesopbouw', en dat was toegesneden op jon-

geren in Diaspora, die leven in Nederland, ver van hun plaats van herkomst. Hoe kunnen zij hun capaciteiten inzetten om veranderingen in de maatschappij tot stand te brengen? Een van de deelnemers zei dat hij zich nooit eerder gerealiseerd had dat hij in 'diaspora' was, en dat hij nu inzag hoe dit hem speciale kansen bood. Enkele onderwerpen die aan de orde kwamen waren projectmanagement en conflictbemiddeling. De conclusie van de training was, zoals een van de jongeren opmerkte: "Je kunt je verleden niet veranderen, maar de toekomst wel, door wat je vandaag doet."

Vredeseducatie

Vrede leren

De website over Vredeseducatie van het Platform Vredescultuur en de Stichting VredesWetenschappen, www.vrede-leren.nl, is nu enkele maanden online. Intussen is hij nog verder aangevuld met gegevens die diverse lidorganisaties van het Platform hebben doorgegeven, maar gezien de reacties die er komen is hij nog niet erg bekend. De komende maanden zal er gewerkt worden aan een bredere bekendheid van de site. Intussen hebben we uw ervaringen en tips nodig. Goede ideeën, of waarschuwingen voor valkuilen zijn ook welkom. Stuur ze naar info@vrede-leren.nl. Wij zorgen dat ze op de site terecht komen.

Summerschool Vredes- en Mensenrechteneducatie.

De Summerschool Education for Peace and Human Rights, georganiseerd door het Platform Vredescultuur en de Universiteit Utrecht, was ook dit jaar weer een bijzondere gebeurtenis. 25 studenten van over de hele wereld, onder andere uit Venezuela, Nieuw Zeeland, de VS, Turkije en verschillende Europese landen, verdiepten zich 14 dagen lang in allerlei aspecten van een vredescultuur en hoe daar door middel van educatie aan te werken. De studenten – en ook de leraren zelf – leerden van lezingen,

Summerschoolstudenten zijn blij met het certificaat dat zij kregen aan het eind van de intensieve cursus

workshops, excursies en oefeningen. Maar het meeste is toch waarschijnlijk geleerd van de onderlinge uitwisseling van ervaringen over educatie en de geconstateerde aspecten van een vredescultuur – of het ontbreken daarvan – in hun eigen landen.

Dialogo over Deugden

Lennart Vriens, voormalig hoogleraar vredeseducatie aan de Universiteit Utrecht, zette tijdens een bijeenkomst van de Raad van Toezicht van het Platform Vredescultuur vraagtekens bij de nadruk op deugden in de opvoeding. Dit in tegenstelling tot het enthousiasme van Willy Hensen, voorzitter van het Deugdenproject Nederland, die de deugdenaanpak juist ziet als een belangrijke bijdrage aan een vredescultuur. De Raad van Toezicht besloot tot een bijeenkomst met een dialoog tussen deze tegengestelde meningen.

Tijdens een inleiding door Willy Hensen "Karakterontwikkeling met de deugdenaanpak!" kregen we meer inzicht in de inhoud en de werkwijzen van de opvoedingsmethode met deugdenkaarten, deugdenerkenning en de vijf opvoedingsstrategieën die er mee samenhangen: 1: Benoem

karaktereigenschappen met deugden, 2: Herken leermomenten, 3: Stel duidelijke grenzen, 4: Neem tijd voor rust, reflectie en bezinning en 5: Bied actief aandacht.

Lennart Vriens stelde dat de nadruk op deugden heel sterk afhankelijk is van de maatschappelijke context: waarvoor je de deugden inzet. De deugd Gehoorzaamheid heeft in de oorlog vreselijke gevolgen gehad, omdat men gehoorzaamde aan een heersende moraal die niet deugde. Deugden zijn ondergeschikt aan het waardensysteem waar je in leeft. De eerste taak van een opvoeder zou niet moeten zijn om deugdzaamheid te bevorderen, maar om jongeren op te voeden als kritische burgers, zodat ze een persoonlijke integriteit ontwikkelen die gericht is op een samenleving waarin alle mensen gelijke rechten hebben. Integere opvoeders kunnen daarbij heel goed de deugden als middel gebruiken, zolang het geen 'truc' wordt om de kinderen kritikeloos in een maatschappelijk systeem in te leiden.

In de discussie werden deze beide visies nog aangescherpt: Deugden zijn bouwstenen van je karakter die in onderlinge samenhang de basis vormen van je dagelijkse morele beslissingen in vele verschillende situaties. Kritiek is immers het smeermiddel van de democratie en twijfel zet de vraagtekens waar anderen uitroepetekens plaatsen. Want de vraagtekens dwingen een mens tot (verder) nadenken. Waar het vooral om moet gaan is dat het praten over en bespreken van deugden (en zonden) alleen zinvol is wanneer die plaats vinden binnen een kader van voor mensen essentiële waarden.

De deugden mildheid, moed en mededogen spelen indirect een grote rol bij geweldloosheid.

Omdat angst zo'n grote rol speelt in ons leven, ook in onze relaties met anderen en in onze houding jegens onrecht, is het ontwikkelen van moed essentieel. Maar dan wel moed in het kader van een vredescultuur.

Interessante activiteiten

Wereldmars

Vanwege alle voorbereidingen voor de viering van 21 september, raken de voorbereidingen voor de Wereldmars voor Vrede en Geweldloosheid een beetje op de achtergrond. De Wereldmars is een initiatief van "Wereld zonder Oorlogen", een internationale organisatie - aangedreven door de Humanistische Beweging - die al 15 jaar werkzaam is op het gebied van pacifisme en geweldloosheid. De Wereldmars trekt van 2 oktober 2009 tot 2 januari 2010 over de wereld en zal begin november ook Nederland aan doen. Op Zondag 16 augustus vond er in het Oosterpark in Amsterdam een feestelijke picknick plaats als promotie voor de wereldmars. De organisatoren streven er naar de meerderheid van de wereldbevolking te bereiken. Daarom worden alle communicatiemediën opgeroepen om aan deze reis tegen geweld en wapenning en voor Vrede en Geweldloosheid over de wereld bekendheid te geven. www.wereldmars.nl

Het Belang van een Lokale Vredescultuur

Vrede in de Wereld, Veiligheid in de Stad. Onder dit motto heeft het Huis van Erasmus de afdelingen van politieke partijen en gemeenteraadsleden in Rotterdam een brief en een notitie gestuurd, met een pleidooi voor een structurele aanpak van vrede en veiligheid op lokaal niveau. Concrete vraag is om in Rotterdam een permanente Commissie Vredescultuur in te stellen. Deze actie is geïnspireerd door het boek *World Peace through the Townhall*, van Unesco-coördinator David Adams.

Adams pleit voor het instellen van vredescommissies op lokaal niveau. Hij verwijst daarbij naar de ervaringen met diverse internationale initiatieven waarbij op lokaal niveau bijgedragen wordt aan zowel een gewenste vredescultuur als veiligheid op stedelijk niveau. Waarom is een Rotterdamse Commissie Vredescultuur gewenst? Huis van Erasmus constateert dat mensen zich onveilig voelen en weinig vertrouwen

hebben in elkaar en in hun politieke vertegenwoordigers. Er is veel fysiek en verbaal geweld in de stad. Er lijkt sprake van toenemende polarisatie tussen bevolkingsgroepen. In de media, de politiek en op straat wordt volop gesproken over verschijnselen als: zinloos geweld en hangjongeren. In een volgende Nieuwsbrief hopen we u iets over de reacties van de lokale politiek te kunnen melden.

21-9 Dag voor de Vrede en Vredesweek

DAY4PEACE
21 SEPTEMBER

Toolkit Basisonderwijs

Deugdenproject Nederland heeft namens People Building Peace een toolkit samengesteld voor de basisscholen voor het vieren van Wereldvrededag 2009.

PBP-ideeën die U jaarlijks kunt doen:

weekopening, (bijv. Hijs de Vredesvlag) bloemenvelden voor de Vrede, een rap/een lied rondom het thema, lesmateriaal met het thema 2009: Hoe maak je vrede als je ruzie hebt?

Verder is er een overzicht van materialen, (kosteloos te downloaden, te bestellen of te koop) en een kort overzicht van activiteiten, gericht op het basisonderwijs, die op en rond deze dag plaatsvinden.

Doe mee! En stuur een foto(serie) of een filmpje van uw activiteit of creatieve producten van die dag naar: info@peoplebuildingpeace.nl. Een jury kiest een aantal originele ontwerpen. Deze worden geëxposeerd in het digitale Vredesmuseum. Uw klas wint dan een coöperatief spel gesponsord door het Vredesmuseum, een spel waarbij het niet om 'Winnen' gaat maar om samenwerkend een oplossing te vinden.

Vraag uw kinderen of kleinkinderen of er op hun school iets gaat gebeuren tijdens de Dag voor de Vrede, 21 september. Misschien helpt het de leerkrachten over de streep te trekken en mee te doen.

Doe mee! Aan een ontwerpwedstrijd door leerlingen van groep 7-8 om te komen tot een nieuwe regenboogvredesvlag, georganiseerd door IKV Pax Christi.

En nog veel meer..... Nieuwsgierig geworden? De Toolkit kunt U downloaden op www.day4peace.nl

Workshops en manifestatie voor VMBO

Voor het VMBO gaan veel lidorganisaties van People Building Peace op 21 september in de ochtend op de scholen een workshop verzorgen, op de manier zoals zij met scholen gewend zijn te werken, maar rond het gemeenschappelijke thema: Vrede maken als je ruzie hebt. In de middag komt er, in samenwerking met de Vrede van Utrecht, een grote manifestatie op het Domplein in Utrecht. Daarvoor worden de leerlingen van alle VMBO-scholen in de stad uitgenodigd.

Centraal in het programma staat een interactieve workshop in de Domkerk, geleid door Lucia Rijker, ex-kickboks-kampioene, waarin onder andere haar persoonlijke verhaal over hoe ze agressie positief heeft leren omzetten, vechtsport als beheersing en respectering van je tegenstander. Lucia Rijker heeft toegezegd speciaal voor deze gelegenheid over te willen komen uit de Verenigde Staten om de workshop te verzorgen. PBP hoopt met deze actie de aandacht voor 21 september te verbreden tot jongeren, die dikwijls moeilijk te bereiken zijn. Er is discussie binnen lidorganisaties van PBP over de 'dubbele boodschap' die uitgezonden wordt. De geweldloze beweging vindt dat vechtsporten niet bevorderd moeten worden; anderzijds kan een heldin uit die vechtsporten, die aangeeft dat ze geleerd heeft om conflicten niet met geweld op te lossen, een goede ambassadeur zijn voor 'Vrede maken als je ruzie hebt.'

Ontsteek dan een Vlam om Licht in de Nacht...

Met dit lied opent de bundel 'En alle Angst voorbij..' met 25 vredesliederen, nieuwe en oude, in verschillende talen en stijlen, uitgegeven door Kerk en Vrede. Het is de eerste bundel vredesliederen sinds 25 jaar. U vindt er de teksten en de muziek in een- en meerstemmige zettingen. Heel geschikt voor allerlei manifestaties in de Vredesweek. www.kerkenvrede.nl Overigens, u kunt hier ook nog de vredesvlag bestellen, om uit te hangen op 21 september.

Lidorganisaties

Deugdenproject Nederland
Doopsgezind Wereldwerk
Emma
Europees Centrum voor Conflict
Preventie
Franciscaanse Vredeswacht
Geweldloos Samenleven
Huis van Erasmus
Kerk en Vrede
Museum voor Vrede en
Geweldloosheid
Multicultural Women
Peacemakers Network NL
Musicians Without Borders
Pais
PBI Nederland
Pedagogen voor Vrede
Quaker Vredescommissie
REGG Platform
Stichting voor Actieve
Geweldloosheid
Stichting VredesWetenschappen
Vrouwen voor Vrede
Vrouwen Vredesinitiatieven In
Beeld
WILPF Nederland
UNOY

U kunt zich op deze nieuwsbrief abonneren via deze bon of door tenminste €5 over te maken op giro 438 6200 o.v.v. Nieuwsbrief

- ik abonneer mij op deze nieuwsbrief
- ik bestel brochures 'Samenwerken aan een Vredescultuur' à €2,-
- ik bestel full color posters 'Samenwerken aan een Vredescultuur' à €3,-

naam:

adres:

.....

.....

Stuur deze bon naar:
Platform Vredescultuur
Postbus 1528,
3500 BM Utrecht
tel. 030-231 6666
fax 030-271 4759
platform@vredescultuur.nl
giro 438 6200